

อนันต์

พระนครศรีอยุธยา

โดยความร่วมมือของทางพิพิธภัณฑ์แห่งชาติไทย

ปกก. พลังไทย เพื่อไทย

พระนครศรีอยุธยา

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หรือเรียกสั้นๆ ว่าอยุธยา เป็นเมืองหลวงของประเทศไทย แบ่งการปกครองเป็น 18 อำเภอ ได้แก่ อำเภอพระนครศรีอยุธยา อำเภอนครหลวง อำเภอภาชี อำเภอบางบาล อำเภอผักไห่ อำเภอวังน้อย อำเภอเสนา อำเภอบางปะอิน อำเภอท่าเรือ และอำเภอวังน้อย มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ ดังนี้ จังหวัดลพบุรี จังหวัดอ่างทอง จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดนนทบุรี

■ วัดไชยวัฒนารามยามพลบค่ำ

สถานที่ท่องเที่ยว

อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนหนึ่งของกรุงศรีอยุธยา ได้รับการจัดตั้งเป็นอุทยานประวัติศาสตร์มาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2519 และเป็นที่น่ายินดีว่า คณะกรรมการมรดกโลกได้มีมติรับอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาไว้ในบัญชีมรดกโลก เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2534 ณ กรุงคาร์เทจ ประเทศตูนิเซีย

สถานที่ซึ่งจะแนะนำต่อไปนี้ บางแห่งอาจจะปรักหักพังไม่มาจนเหลือแต่ซากฐานอิฐ จึงสมควรไปเยี่ยมชมศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาเสียก่อน ที่นั่นมีผังจำลองเมืองกรุงเก่าที่จะช่วยให้การเที่ยวชมมีรสชาติมากยิ่งขึ้น

ก.ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

พิพิธภัณฑ์ของศูนย์ศึกษานี้จะมีลักษณะที่พิเศษแตกต่างจากพิพิธภัณฑ์อื่นในประเทศไทยคือ การพยายามสร้างชีวิต สังคม วัฒนธรรมในอดีตให้กลับขึ้นมาใหม่ด้วยข้อมูลการวิจัย (Researched-based Reconstruction)

โดยนำวิชาการเทคโนโลยีของการจัดพิพิธภัณฑ์สมัยใหม่มาจัดแสดงนิทรรศการซึ่งจะทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจชีวิตในอดีตได้ง่าย การจัดแสดงมีทั้งสิ้น 5 หัวข้อคือ อยุธยาในฐานะราชธานี ในฐานะของเมืองท่า ในฐานะของรัฐรวม ศูนย์อำนาจ ชีวิตชุมชนชาวบ้านไทย และความสัมพันธ์ของอยุธยากับนานาชาติ

อาคารหลักตั้งอยู่ที่ถนนโรจนะ ใกล้กับวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา เปิดทำการทุกวันไม่เว้นวันหยุด ตั้งแต่เวลา 09.00 น. ถึง 16.00 น.

ข.วัดต่าง ๆ

ทุกวัดล้วนมีความสำคัญมาแต่โบราณ และมีประวัติยาวนานให้ศึกษา

วัดพระศรีสรรเพชญ์ เป็นวัดสำคัญที่สร้างอยู่ในพระราชวังหลวง

วิหารพระมงคลบพิตร ตั้งอยู่ทางด้านใต้ของวัดพระศรีสรรเพชญ์ พระมงคลบพิตรเป็นพระพุทธรูปสัมฤทธิ์องค์ใหญ่องค์หนึ่งในประเทศไทย และเป็นที่เคารพสักการะยิ่ง

วัดพระราม อยู่นอกเขตพระราชวังเป็นทางด้านทิศตะวันออก มีป้อมใหญ่อยู่หน้าวัด

เดิมเรียกว่า 'หนองโสน' ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น 'วังพระราม' ปัจจุบันคือ สวนสาธารณะพระราม

วัดพระมหาธาตุ ตั้งอยู่ตรงหน้าพระราชวังด้านทิศตะวันออกเชิงสะพานป่าถ่าน

วัดราชบูรณะ อยู่เชิงสะพานป่าถ่าน ตรงข้ามวัดมหาธาตุ

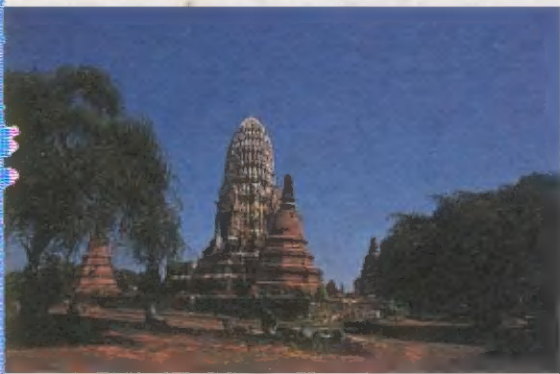
วัดเสนาสนาราม อยู่หลังวังจันทร์เกษม มีพระพุทธรูปสำคัญ 2 องค์ คือ พระสัมพุทธมุนี เป็นพระประธานในอุโบสถ และ พระอินทร์แปลง ประดิษฐานอยู่ในพระวิหาร เป็นพระพุทธรูปที่อัญเชิญมาจากนครเวียงจันทน์

วัดสุวรรณดารารามราชวรวิหาร อยู่ในเขตพระนครด้านทิศตะวันออกตอนใต้ ริมป้อมเพชร ผังนภายในพระอุโบสถมีภาพเขียนฝาผนังเก่าแก่

เจดีย์พระศรีสุริโยทัย อยู่ในเกาะเมืองด้านทิศตะวันตก

วัดคูหาทอง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ห่างจากพระราชวังหลวงไปประมาณ 2 กิโลเมตร ทางเดียวกับเส้นทางไปจังหวัดอ่างทอง (ทางหลวงหมายเลข 302) จะมีป้ายบอกทางแยกซ้ายไปวัดคูหาทอง

■ วัดพระราม วัดสมัยสมเด็จพระรามาธิบดี

วัดหน้าพระเมรุ ตั้งอยู่ริมคลองสระบัวด้านเหนือของคูเมือง (แม่น้ำลพบุรีเก่า) ตรงข้ามกับพระราชวังหลวง พระประธานในอุโบสถซึ่งสร้างปลายสมัยอยุธยาเป็นพระพุทธรูปทรงเครื่องหล่อสำริดขนาดใหญ่ที่สุดที่ปรากฏ และมีความงดงามมาก ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ได้มีการปฏิสังขรณ์และเชิญพระพุทธรูปศิลาองค์พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัวมาไว้ ณ วัดหน้าพระเมรุมาไว้ในวิหารน้อยทางฝั่งขวาของพระอุโบสถอีกด้วย

วัดสมณโคธ อยู่หน้าสถานีรถไฟฝั่งตะวันออก วัดนี้มีพระปรมาภิไธยของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชอยู่หน้าพระประธานในอุโบสถ

วัดใหญ่ชัยมงคล (วัดเจ้าพระยาไท หรือ วัดป่าแก้ว) ตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำป่าสัก เมื่อข้ามสะพานปรีดีธำรงแล้วจะเห็นพระเจดีย์วัดสามปลื้มอยู่กลางสี่แยก เลี้ยวขวาไปไม่ไกลก็จะเห็นม้าย มีทางแยกซ้ายมือ หรือหากมาทางถนนสายเอเชียแล้วเข้าแยกอยุธยาแล้วพบพระเจดีย์ใหญ่กลางถนนก็เลี้ยวซ้าย

วัดพนัญเชิงวรวิหาร ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำป่าสักทางทิศใต้ฝั่งตรงข้ามของเกาะเมือง ห่างจากตัวเมืองราว 4 กม. หรือเมื่อออกจากวัดใหญ่ชัยมงคลถึงถนนใหญ่แล้วเลี้ยวซ้าย วัดนี้เป็นวัดที่มีมาก่อนการสร้างกรุงศรีอยุธยา พระประธานในพระวิหารชื่อพระเจ้าพนัญเชิง เป็นพระพุทธรูปปูนปั้นปางมารวิชัยที่มีอายุมากที่สุดและใหญ่ที่สุดในประเทศไทย

วัดไชยวัฒนาราม ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันตก ว่ากันว่าเป็นวัดสมัยอยุธยาที่งามที่สุด

การเดินทางไปชมวัดสำคัญในประวัติศาสตร์บริเวณนี้ ท่านอาจเช่าเหมารถยาวจากบริเวณแหล่งลานจอดรถฝั่งตรงข้ามพระราช

วังจันทร์เกษมด้านตะวันตกของเกาะเมือง ในอัตราค่าเช่า 300-400 บาท เรือจะล่องไปตามลำน้ำป่าสักลงใต้ ผ่านวิทยาลัยการต่อเรือพระนครศรีอยุธยา วัดพนัญเชิงวรวิหาร วัดพุทธไสยาสน์ วัดไชยวัฒนาราม วัดกษัตริยาธิราช

และเจดีย์พระศรีสุริโยทัยก็จะทำให้การเดินทางมีรสชาติไปอีกแบบหนึ่ง

โดยเฉพาะเวลาพลบค่ำจะเห็นภาพบริเวณวัดไชยวัฒนารามสวยงามมาก

วัดพุทธไสยาสน์ ตั้งอยู่ริมแม่น้ำทางด้านใต้ฝั่งตรงข้ามของเกาะเมือง ใช้เส้นทางสายอยุธยา-เสนา ทางทิศตะวันตกของเกาะเมืองข้ามสะพานแล้วเลี้ยวซ้ายผ่านวัดไชยวัฒนาราม มีป้ายบอก ทางเป็นระยะไปจนถึงทางแยกซ้ายเข้าวัดพุทธไสยาสน์

ก.พระราชวังและถ้ำศักดิ์สิทธิ์

พระราชวังในพระนครศรีอยุธยาเมื่ออยู่ 3 แห่ง คือ **พระราชวังหลวง** **วังจันทร์เกษมหรือวังหน้า** และ**วังหลัง** นอกจากนี้ยังมีวังและตำหนักซึ่งเป็นที่พักสำหรับเสด็จประพาสอยู่นอกพระนครศรีอยุธยาอีกหลายแห่ง คือวังที่เกาะบางปะอิน อำเภอบางปะอิน ตำหนักนครหลวง ที่อำเภอนครหลวง

พระราชวังหลวงในปัจจุบันนี้คงเหลือแต่ฐานอาคารให้เห็นเท่านั้น อยู่ริมกำแพงพระนครศรีอยุธยาทางด้านเหนือ มีถนนสายรอบกรุงผ่านจากวังจันทร์เกษมไปเพียง 2 กิโลเมตร ส่วนวังหน้าได้สร้างขึ้นใหม่ตามผังเดิมในสมัยรัชกาลที่ ๔ และวังหลังซึ่งตั้งอยู่ริมกำแพงพระนครศรีอยุธยาด้านทิศตะวันตก (ในเขตโรงงานสุราของกรมสรรพสามิต) มีสิ่งสำคัญหลงเหลืออยู่คือเจดีย์พระศรีสุริโยทัย

โบราณสถานในเกาะบางปะอิน ปัจจุบันตั้งอยู่ในอำเภอบางปะอินซึ่งอยู่ห่างจากเกาะเมืองไปทางทิศใต้ประมาณ 40 กิโลเมตรโดยเส้นทางสายพหลโยธินเลี้ยวขวาดูตรงทางแยกกม.35 แล้วเข้าไปอีก 7 กิโลเมตร ภายในพระราชวังบางปะอินมีสิ่งที่น่าสนใจดังนี้-

พระที่นั่งไอศวรรย์ทิพย์อาสน์ เป็นปราสาทอยู่กลางสระ

พระที่นั่งวิมลาราชมณเฑียร เป็นท้องพระโรงอยู่ทางตอนเหนือของ 'สะพานเสด็จ' เป็น

อาคารทรงวิหารกรีกแบบคอรินเธียหรือรีตอร์ ปัจจุบันก็ยังใช้เป็นที่รับรองแขกเมืองสำคัญอยู่เสมอ

พระที่นั่งอุทยานภูมิเสถียร อยู่ทางทิศตะวันออกตรงข้ามกับสระน้ำ เป็นพระที่นั่งเรือนไม้หมู่ทั้งชั้นบนและชั้นล่าง มีเฉลียงตามแบบชาเลต์ของสวิส เป็นที่น่านั่งดูพระที่นั่งนี้ได้ถูกไฟไหม้ไปในขณะที่กำลังซ่อมรักษา เมื่อพ.ศ.2481 ปัจจุบันได้สร้างขึ้นใหม่ตามแบบเดิมทุกประการแต่เปลี่ยนวัสดุจากไม้เป็นก่ออิฐฉาบปูน

เทมเพลตเตียรพราสาท เป็นปราสาทศิลาในเขตพระราชวังชั้นนอกริมสระใต้ต้นโพธิ์

สภาการราชประยูร เป็นตึกสองชั้นริมลำน้ำตรงหน้าพระที่นั่งวิมลาราชมณเฑียร

หอวิฑูรทัศนา เป็นพระที่นั่งทอดสูงยอดมณฑป ตั้งอยู่กลางเกาะน้อยในสวนเขตพระราชวังชั้นในระหว่างพระที่นั่งอุทยานภูมิเสถียรกับพระที่นั่งเวหาสน์จำรูญ เป็นพระที่นั่ง 3 ชั้น มีบันไดเวียนเป็นหอสองกลองชมภูมิประเทศบ้านเมืองโดยรอบ

แก่งนุปลาประพาส เป็นตำหนักแก่งเล็กอยู่กลางสวนริมสระน้ำในเขตพระราชวังชั้นใน พระที่นั่งเวหาสน์จำรูญ ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของพระราชวังถัดจากหอวิฑูรทัศนาขึ้นไป ประชาชนเรียกว่า 'บั้งจัน' ลักษณะเป็นพระที่นั่งศิลปะแบบจีนที่มีลายแกะสลักได้อย่างงดงามวิจิตรยิ่ง

อนุสาวรีย์สมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ (อนุสาวรีย์พระนางเรือล่ม) ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันออกของพระราชวัง บรรจุพระสรีระของสมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระมเหสีในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

อนุสาวรีย์พระอัครชายาเธอพระองค์เจ้าเสาวภาผทานารีรัตน์และเจ้าฟ้าสามพระองค์ ตั้งอยู่ทางด้านเหนือใกล้กับอนุสาวรีย์สมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์

วัดนิเวศธรรมประวัติ อยู่บนเกาะด้านทิศใต้คั่นละมั่งกับพระราชวัง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสร้างเลียนแบบโบสถ์ฝรั่ง อาคารและการตกแต่งทำตามแบบโกธิค มีกระจกสีประดับอย่างสวยงาม

วัดชุมพลนิกายการาม อยู่บริเวณหัวเกาะตรงสะพานข้ามไปยังสถานีรถไฟ

ง. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเจ้าสามพระยา

ตั้งอยู่ที่ตำบลประตูชัย ปลายถนนพหลโยธิน ใกล้ศาลากลางจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ยา เป็นพิพิธภัณฑ์สถานแห่งแรกในประเทศไทยที่มีรูปแบบการจัดแสดงแผนใหม่คือนำโบราณวัตถุมาจัดแสดงไม่มากจนแน่น และได้นำหลักการใช้แสงสีมาใช้ทำให้การนำเสนอสิ่งที่สำคัญน่าชมได้แก่-

พระพุทธรูปประทับนั่งห้อยพระบาท เป็นพระพุทธรูปสมัยทวารวดี นับว่าเป็นพระพุทธรูปที่มีค่ามากองค์หนึ่ง เพราะในโลกมีเพียง 6 องค์เท่านั้น

เศียรพระพุทธรูปสัมฤทธิ์สมัยอุทอง มีขนาดใหญ่มาก แสดงถึงความเก่าแก่ของวัด และมีมือการหล่อวัตถุขนาดใหญ่ในสมัยโบราณ

นอกจากนี้ยังมีโบราณวัตถุที่ขุดพบอีกมากมาย พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเจ้าสามพระยาเปิดทำการวันพุธ-วันอาทิตย์

จ.สถาปัตยกรรมไทย

สวนศรีสุริโยทัย ตั้งอยู่ภายในบริเวณโรงงานสุราอยุธยา การเดินทาง เมื่อข้ามสะพานปรีดีธำรงสู่ฝั่งเกาะเมืองจนถึงแยกศาลากลางจังหวัด เลี้ยวขวาจนถึงวงเวียน เลี้ยวซ้ายข้ามสะพานข้ามคลองท่อ ผ่านประตูโรงงานสุราเข้าไปถึงสี่แยก จะเห็นสวนอยู่ทางขวามือ มีศาลาอเนกประสงค์ พลับพลาสมเด็จพระศรีสุริโยทัย เน้นสมัยหินอ่อนโบราณอายุกว่า 400 ปี บรรจุชิ้นส่วนพระพุทธรูปที่ชำรุดอันเนื่องมาจากวัฏพทุ-ไลศวราย

ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร เป็นศูนย์ฝึกอาชีพเกี่ยวกับงานศิลปหัตถกรรมต่าง ๆ ให้แก่เกษตรกร นอกจากนี้ ภายในบริเวณศูนย์ยังมีจุดเด่นอีกบริเวณหนึ่งคือ สวนนกบางไทร เป็นกรงนกขนาดใหญ่ที่จำลองสภาพธรรมชาติเข้าไว้พร้อมกับนกนานาพันธุ์กว่า 150 ชนิด เปิดให้เข้าชมทุกวัน ยกเว้นวันพุธ

การเดินทางไปยังศูนย์ศิลปาชีพบางไทรสามารถไปทางเรือตามลำน้ำเจ้าพระยาถึงท่าของศูนย์ฯ หรือไปทางรถยนต์ เมื่อถึงอำเภอบางปะอินแล้ว มีทางแยกเข้าสู่สายบางไทร-สามโคก ระยะทาง 24 กิโลเมตร หรือหากไปจากกรุงเทพฯ ใช้เส้นทางสายนนทบุรี-ปทุมธานี (ทางหลวงหมายเลข 306) เลี้ยวแยกวังสิดไปไม่ไกลนักจะมีทางแยกขวามือไปอำเภอบางไทร สำหรับบริการของบริษัทยานยนต์ มีรถออกจากสถานีขนส่งสายเหนือ (หมอชิต) ทุกครึ่งชั่วโมงตั้งแต่ 05.30 น. ถึง 18.00 น.

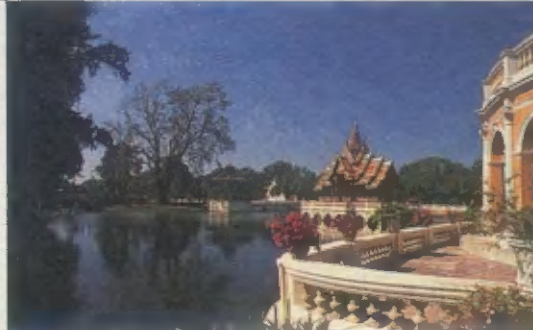
พระที่นั่งพระเนียด สร้างเป็นที่ประทับทอดพระเนตรการคล้องช้าง ตั้งอยู่ในตำบลสวนพริก อำเภอบางบาลศรีอยุธยา ห่างจากตัวเมืองประมาณ 4 กิโลเมตร ตามเส้นทาง

■ วัดพระศรีสรรเพชญ์และวิหารพระมงคลบพิตร

■ หลวงพ่อโตวัดพนัญเชิง

■ พระพุทธรูปทรงเครื่อง วัดหน้าพระเมรุ

■ จากพระที่นั่งโถงภาษาพินาม

มองเห็นพระที่นั่งโถงวรรคกัณฑ์อาสน์ ที่บางปะอิน

■ วัดใหญ่ชัยมงคล สร้างสมัยพระเจ้าอู่ทอง

ทางหมายเลข 309 (ทางเดียวกับวัดภูเขาทอง) ลักษณะเป็นคอกล้อมด้วยซุงทั้งต้น มีปีกกาแยกเป็นรั้วไปสองข้าง

ตลาดกลางเพื่อเกษตรกร ตั้งอยู่ริมถนนสายเอเชีย หากข้ามวัดข้ามสะพานปรีดีธำรงไปทางฝั่งตะวันออกของเกาะเมืองจนถึงถนนสายเอเชีย เลี้ยวซ้ายตรงไปจนถึงตำบลหันตรา ทางขวามือจะพบกับสถานที่จำหน่ายผลิตภัณ์พื้นเมืองแทบทุกชนิดของจังหวัด นอกจากนี้ ยังมีร้านอาหารซึ่งมีกึ่งปลาสด ๆ รสชาติอร่อยอยู่หลายร้าน

ร้านอาหาร

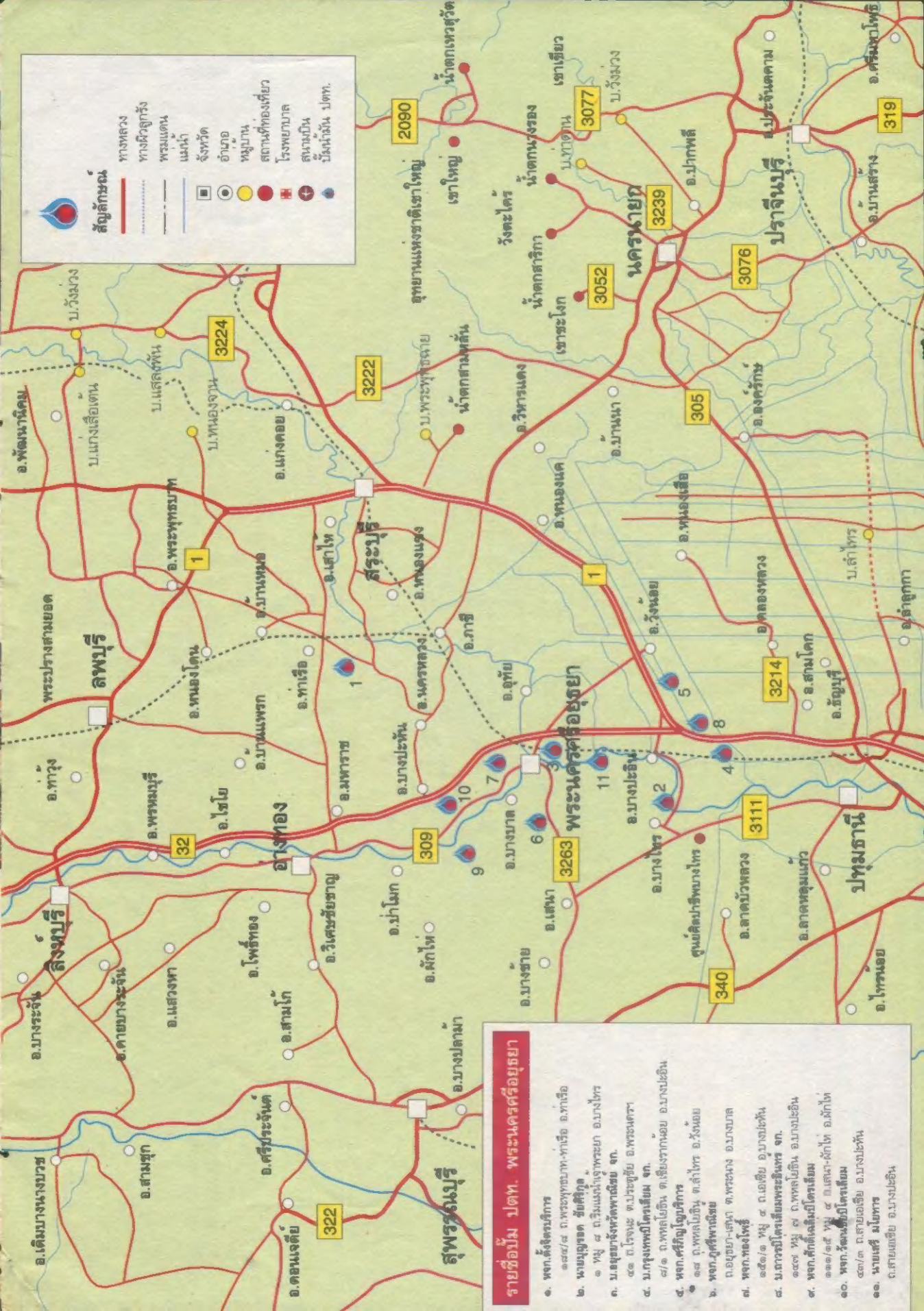
แพกรูท่า ถ.อุทอง ไทร. 241555
เรือนเดิม ถ.อุทอง ไทร. 241978 เรือนไทยไม้สวย ไทร. 245977 ฟาร์มกุ้งหลวง ถ.เอเชีย ไทร. 243588 เรือนรับรอง ถ.อุทอง ไทร. 243090 ตำนานแก้ว ไทร. 245150 และกล้วยเตี่ยวกร่อยๆบนถนนเป่ามะพร้าว หน้าวัดใหญ่ชัยมงคลและในคลองเจ้าเจ็ด

สัญลักษณ์

- ทางหลวง
- ทางผิวลูกรัง
- พรมแดน
- แม่น้ำ
- จังหวัด
- อำเภอ
- หมู่บ้าน
- สถานกึ่งอเนก
- โรงพยาบาล
- สนามบิน
- บึงน้ำจืด
- บึงน้ำจืด
- บึงน้ำจืด

รายชื่อ บึง ปตท. พระนครศรีอยุธยา

๑. บึงน้ำจืด
๒. บึงน้ำจืด
๓. บึงน้ำจืด
๔. บึงน้ำจืด
๕. บึงน้ำจืด
๖. บึงน้ำจืด
๗. บึงน้ำจืด
๘. บึงน้ำจืด
๙. บึงน้ำจืด
๑๐. บึงน้ำจืด
๑๑. บึงน้ำจืด

พหุภัณฑ์ เทตไบเบบชนเพ่วมวเอดวเอด

สัญลักษณ์

- ตลาด
- สถานราชการ
- วัด
- โรงพยาบาล
- โรงเรียน
- บ่อน้ำร้อน
- ปศุ
- สถานีรถไฟ